

Befejezte munkáját az országgyűlés téli ülészsaka

(Folytatás az 1. oldalról.)

szabályozásból. Így például indokoltnak látszik, hogy a kisebb súlyú becsületsértési és magánlaksértési ügyeket, bizonyos csekélyebb jelentőségű közlekedési bűncselekményeket, a kis kárt okozó vagyon elleni cselekmények újabb csoportjába tartozó ügyeket szabálysértésként bírálják el a jövőben.

A miniszter ezután a büntető magatartások törvényi szabályozásának egy további fontos jellemzőjéről, a differenciálásról szövegezte. Kiemelte, hogy ezt az egyes bűncselekményfajták helyes, és a jogkövetkezményekben is kifejezésre jutó értékrendjének megállapításán keresztül érték el. Így kapott például a javaslatban az állam és az emberiség elleni bűncselekmények mellett központi szerepet az emberi élet hatékony védelme.

A továbbiakban a miniszter hangsúlyozta, hogy az új törvényjavaslat

nem jelent „menlevelet” a társadalmi vagyonnal szándékosan felelőtlenül gazdálkodóknak, az üzérnek, az árdrágítóknak, a bűnös esz-

közökkel harcolóknak, a vesztegetőknek, a gazdasági fegyelem, a társadalmi érdekek tudatos és súlyos megsértőinek.

Ezekkel szemben továbbra is szigorúan kell fellépni.

A vagyon elleni bűncselekmények között is több olyan jelenleg büntetendő magatartás van, amelynél a bírósági eljárás szükségtelen, illetve amely szabálysértési úton is hatékonyan elbírálható. Alopás, a sikasztás, a csalás, a jogtalan elcsatolás, a szándékos rongálás és a hűtlen kezelés bűncselekményét és szabálysértését megvalósító alakzatait jelenleg az 500 forintos értékhatár választja el egymástól. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ennél valamivel nagyobb kárt okozó magatartás társadalmi veszélyessége is lehetővé teszi a büntetőjogon kívüli felelősségre vonást. Sőt, az ilyen cselekmények miatt a szabálysértési eljárásban kiszabható pénzbírság a jelenleginél sokszor hatékonyabb, gyorsabb eszköz is lehet. Ezért

külön jogszabályban a szabálysértési értékhatár 1000

forintra emelésére tesznek majd javaslatot.

E körben — értékhatártól függetlenül — továbbra is bűncselekmények maradnának természetesen azok az esetek, amelyeknél az elkövetés módja — betöréses lopás —, illetve az elkövető személyisége — visszaeső — fokozottabban veszélyes a társadalomra.

Dr. Markója Imre végül ezeket mondta:

— Amikor a Minisztertanács nevében kérem, hogy a tisztelt országgyűlés a törvényjavaslatot vitassa meg, fogadja el és iktassa az ország törvényei közé, még egyszer annak a meggyőződésséggel szeretnék hangot adni, hogy

az új törvény segítségével, a társadalom tevékeny támogatásával,

a bűnüldöző és igazságszolgáltatási szervek jobb munkájával, a szükséges nemzetközi összefogással fokozottan úrrá tudunk lenni ezen a társadalmi gondokon is, és a szocializmus erejét, korlátlan lehetőségeit e vonatkozásban is bizonyítani tudjuk.

szociálpszichológia, valamint a kriminálpedagógia további előrehaladást ér el, s képes lesz fokozni a bűnmegelőzést szolgáló tevékenység hatékonyságát. Az említett eredmények közvetlenül, jórészt a büntetések és az intézkedések végrehajtására vonatkozó, megalkotandó jogszabályokban kell hogy tükröződjének. Mindezek vetületében helyesen választja meg a javaslatot a büntetőjogi igazságszolgálat rendeltetésével rendelkező szankciókkal rendelkező büntetőjogi magatartásokat, amelyekkel szemben a büntetőjog fegyverével kell védekeznünk.

Égy értékelve a büntető törvénykönyv javaslatának koncepcióját, megállapíthatjuk: a javaslat olyan eszközöket képes a jogalkalmazó, a bűnüldöző és az igazságszolgálati szervek kezébe adni, amelyek birtokában azok az eddiginél is hatékonyabban munkálkodhatnak a bűnözés visszaszorításáért. Ez pedig jogpolitikai feladat, amelyet a törvényesség követelménye!

Összhangban a társadalom igazságérzetével

Helyeslem, hogy a javaslat fontos feladatának tekintette az egyes bűncselekmény-kategóriákban a büntetőjogi szabályozás eddiginél differenciáltabbá tételét. Ahol szükséges, fokozza a szabályozás szigorúságát, míg más

területeken mérsékeli, ezáltal helyesebb irányt teremt a büntetőjogi védelemre szoruló társadalmi érdekek között. Így határozottan helyesnek kell azt tartani, hogy a javaslat a leghatékonyabb büntetőjogi védelmet nyújtja szocialista államrendünknek, továbbá az emberi életnek és a testi épségnek. Az ezeket védő szabályokhoz vannak arányosítva az egyéb fontos érdekek. Így a vagyon védelme a fosztogató és a más, vagyon elleni bűncselekményekkel szemben.

Ezzel összefüggésben további feladatot is megoldó a javaslat olyan területeken, mint például a népgazdaság elleni, vagy a közlekedési bűncselekmények. E két, napjainkban változatlanul komoly figyelmet érdemlő bűncselekmény-kategóriában a javasolt büntetőjogi szabályozás helyes felismerést tükröz. Azt, hogy a gazdasági feladatok megoldásánál, illetve a közlekedés rendje biztosításánál a büntetőjog nem elsődleges eszköze ugyan, de a gazdasági viszonyokat visszaélésekre, munka nélküli jövedelemszerzésre felhasználó, vagy a közlekedésben embertársainak életét, testi épségét semmibe vevőkkel szemben hatékony büntetőjogi fellépésre van szükség. Ezt a hatékony fellépést a társadalom igazságérzete is megkívánja. Teljes mértékben indokolt az is, hogy a büntető törvénykönyv javaslata figyelmet fordít olyan

új szerű bűnelkövetési formákra, mint a terrorcselekmények, a légiközlekedés, a kábítószerrel való visszaélés. Ezek a gyakran nemzetközi jellegű bűncselekmények szerencsére hazánkban eddig alig jelentkeztek. A büntető törvénykönyv megfelelő fejezetű szankcióival mégis indokolt megelőzni e durva bűnelkövetési módok megakadályozását!

A büntető törvénykönyv javaslatának csak néhány, legjellemzőbb vonását kiemelve megállapíthatjuk, hogyha a javaslat törvényerőre emelkedik, méltó folytatója lesz a felszabadulást követő, jelentős büntetőjogi törvényalkotásunknak. Annak szerves részévé válik és egyúttal hatékonyabb eszközzé fog bizonyulni a bűnözés elleni küzdelemben a jogalkalmazó szerveknek, a rendőrségnek, az ügyvédségnek, a bíróságnak. Méltán remélhetjük azt is, hogy az általános rendelkezésekben elméletileg is megalapozott és a tudományok, elsősorban a büntetőjog-tudomány újabb eredményei, de egyúttal az eddigi bírósági gyakorlat iránymutatásait is hasznosító javaslat előmozdítja majd a büntető igazságszolgáltatás színvonalának emelését. Csakúgy, mint a törvényesség további megszilárdulását, s egyben messzemenően alkalmas lesz társadalmi, gazdasági, kulturális építőmunkánk zavartalanításának biztosítására.

Az új Btk.:

Hatékony eszköz a bűnözés visszaszorításában és megelőzésében

Dr. Antalfy György felszólalása

Szocialista társadalmi viszonyainknak az elmúlt évtizedekben bekövetkezett fejlődése viszonylag nem gyakran, de bizonyos időszakokban szükségyszerűen megkövetelte az átfogó, vagy részleges büntetőjogi kodifikációt. Ilyen időszaknak tekintetjük napjainkat is, amikor a korábbi évek több, jelentős büntetőjogi részletszabályozásának egységbe foglalása, illetve a büntetőjogi szabályozás megfelelő továbbfejlesztése, egyes új jogintézmények bevezetése vált szükségessé. Ezért az új büntető törvénykönyv megalkotására vonatkozó javaslatot időszereinek, indokoltnak kell tekinteni.

Évtizedekre szólóan

Általánosságban értékelve a javaslatot megállapíthatjuk: a törvénykönyv rendelkezéseinek, a büntetőjog szerkezeti felépítésének és tartalmának kidolgozásánál meghatározó volt a társadalmi viszonyok hatékony védelme. Ez minden szocialista törvénykönyvnek, így a büntető törvénykönyvnek is alapvető feladata. Ezáltal a büntetőjog szolgálja a szocialista építési céljait, mert ezek tükröződnek a társadalmi viszonyokban. A büntetőjog pedig azokat a társadalmi viszonyokat érinti, amely büntetőjogi szabályozást igényelnek, s a jog eszközeivel előnyösen befolyásolhatók. Ugyanakkor a büntetőjogi szabályozásnak nemcsak a mai társadalmi igényekre kell figyelemmel lennie, hanem a várható fejlődést is szem előtt kell tartania. Ebből a szempontból is helyes utat választott az előtűnk levő javaslat.

A kódex rendelkezései viszonylag hosszabb időre, nemcsak évekre, hanem esetleg évtizedekre szólóan, alkalmazhatók lehetnek a megfelelő büntetőjogi védekezés biztosítására. A javaslatot kellő mértékben áthatja a tudományos, kriminológiai szemlélet. A büntetőjogi normákban, a bűncselekményekben, a büntetésekre és az egyéb jogintézményekre vonatkozó rendelkezésekben megfelelően tükröződik hazánk bűnügyi viszonyainak mai jellege, s várható alakulásának tendenciái. Általában az is megállapítható, hogy az egyes tudományágak újabb eredményeit a javaslat vagy közvetlenül, vagy köz-

vetve hasznosítja. Közvetlenül oly módon, hogy már a bűnüldöző és az igazságszolgáltatási szervek tapasztalatainak általánosításain alapul. Ezek pedig a társadalmi valóság tényeiből levont és többszörösen ellenőrzött következtetések. Ezek közül fel kell hívni a figyelmet arra: a bűnözés visszaszorítása szempontjából — elsődlegesen az állami és társadalmi strukturális intézmények hatékonysága, valamint az emberek szűkebb — munkahelyi, családi — környezetének közvetlen ráhatása a meghatározó. A büntetőjog, illetve annak alkalmazása csupán kedvező feltételeket teremt a pozitív társadalmi ráhatások érvényesüléséhez. A bűnözés visszaszorítása nem kizárólag a büntetőjognak és a büntető igazságszolgáltatásnak a feladata. Hiszen ezek funkcióikat csakis az egyéb jellegű állami és társadalmi intézményekkel, illetve szervezeteikkel együttműködve képesek betölteni.

Általánosított tapasztalatok

Megítélésem szerint a javaslat egész koncepciója a bűnüldöző és az igazságszolgáltatási szervek tapasztalatainak általánosításain alapul. Ezek pedig a társadalmi valóság tényeiből levont és többszörösen ellenőrzött következtetések. Ezek közül fel kell hívni a figyelmet arra: a bűnözés visszaszorítása szempontjából — elsődlegesen az állami és társadalmi strukturális intézmények hatékonysága, valamint az emberek szűkebb — munkahelyi, családi — környezetének közvetlen ráhatása a meghatározó. A büntetőjog, illetve annak alkalmazása csupán kedvező feltételeket teremt a pozitív társadalmi ráhatások érvényesüléséhez. A bűnözés visszaszorítása nem kizárólag a büntetőjognak és a büntető igazságszolgáltatásnak a feladata. Hiszen ezek funkcióikat csakis az egyéb jellegű állami és társadalmi intézményekkel, illetve szervezeteikkel együttműködve képesek betölteni.

A javaslat egyes területeit a tudomány oldaláról is érdemes elemezni. A felelősséget meghatározó rendelkezések körében az orvostudomány legújabb eredményeit tükrözi a javaslat — a bűn-

tetőjogi felelősségre vonásra kiható kóros elmeállapot meghatározásával. A javaslat 24. paragrafusa egyben tárgyalná teszi ama jogalkalmazási problémáit is, amely az elmebetegség fogalmában mutatkozó nézetkülönbségből fakadt. Az orvostudomány eredményeivel összefüggésben kell rámutatni a javaslatnak a kényszergyógykezelésre és az alkoholisták kényszergyógyítására vonatkozó rendelkezésekben — a 74—76. paragrafusok — megmutató új felfogásra is. Ezek a rendelkezések egyben megfelelő összhangot teremtenek az egészségügyi törvény vonatkozó rendelkezéseivel, illetve az alkoholisták munkaterápiás intézeti gyógykezelésére vonatkozó 1974. évi jogszabállyal.

Körültekintőbben, célszerűbben

Az orvostudomány, a pszichológia és a pedagógia megállapításait veszi figyelembe a javaslat, amikor mellőzi a hatályos jognak a gyógyító intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseit — 101-es paragrafus. Ezzel a javaslat — véleményem szerint — nem a gyógyító nevelést zárja ki, hanem azt a merevséget oldja fel, amely a hatályos jog rendelkezéseiben tükröződik. Figyelembe veszi egyben a személyiség alakulásának ama sajátosságait, amelyek a nyitottabb szabályozást indokolják. A javaslat egész büntetői rendszere tehát nagymértékben támaszkodik azokra az ismeretekre, amelyekkel egyfelől a szociológia, a pszichológia, a pedagógia tudomány, másfelől a kriminológia szolgáltatott. E tudományok tárták fel a személyiségalkotás bonyolultságának, összetettségének számos vonatkozását, s ezzel a törvényi differenciálás további fejlesztésének, valamint a bírói egyéniesítés lehetőségei szélesítésének szükségességét. E tudományos eredmények az állami és a társadalmi gyakorlatunkat abba az irányba is motiválják, hogy a gyakorlat szervezői kapcsolódjanak ahhoz a tevékenységhez, amit az igazságszolgáltatás szervezete folytat.

A büntetői rendszer javasolt átalakítása feltételezi — a már eddig elvégzett kutatások alapján is —, hogy a

Interpellációk

Jazbinsek Vilmos (Baranya megye), a Mecseki Szénbányák Vállalat főmérnöke Gergely István államtitkártól, az Országos Vízügyi Hivatal elnökétől kérdezte: Várható-e, hogy a komlóiak ivóvizóját legalább átmeneti jelleggel megoldják, s mikor számíthatnak arra, hogy a várost véglegesen beköti a Pécs vízellátását biztosító Duna-II. vízvezeték-rendszerbe?

Az Országos Vízügyi Hivatal elnöke válaszában elmondta: Komló város és több más, gyorsan fejlődő település vízhiányának az oka, hogy fejlesztésüket nem követte párhuzamosan az ivóvízhálózat bővítése. A jelenlegi feszültségeket Komlón a már készülő — napi 1600 köbméter vizet biztosító — Poroszló környéki kutak üzembe helyezésébe fogja átmenetileg enyhíteni. A végleges megoldást Komló számára is a Dunából kiinduló, és a Pécs vízellátását biztosító vezetékrendszer üzembe helyezése garantálja. A rendszer első ütemét a pécsi víz-

igények kielégítése érdekében, gyorsított tempóban, 1981-re fejezik be. A második ütem — amellyel Komló város vízellátása is véglegesen megoldódik — a következő területekben valósul meg, de már ennek tervezése is megkezdődött, beruházási programja pedig a jövő év közepére készül el. Novák Pálné (Heves megye), Hatvan város tanácsa egészségügyi osztályának vezetője azt kérdezte Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi minisztertől, hogy a hatvani vasúti hídról, illetve a Hatvan—Kerekeharaszt közötti útvonalról mikor tiltják ki a lassú járműveket, s 1980—1982 között az autópálya forgalmának legalább egy ága a városon kívüli autópályára kerül-e?

Pullai Árpád elmondta, hogy a Hatvan—Kerekeharaszt közötti útszakaszon megtiltják a lassú járművek közlekedését, a vasúti hídról pedig a csúcsidőben tiltják ki a forgalmat akadályozó lassú közlekedési eszközöket. Az M3-as autópályának a

21-es salgótarjáni főúttal való összekötését 1980-ban tervezik, s ekkor a forgalom — ebben az irányban — elkerüli majd a várost.

Kovács Istvánné (Pest megye), a Hazai Fésűsfonó és Szövőgyár kistarcsei gyár-egységének — munkasellátási felelőse Pest megyei települések — Kistarcsa, Pécel, Mogyoród, Fót, Gyal, Pomáz, s számos más település — villanyhálózatának ügyében interpellált a nehézipari miniszterhez, hogy az elavult villanyhálózat felújításához, korszerűsítéséhez nem tudnának-e további segítséget nyújtani?

Simon Pál miniszter leszögezte: ha a pénzügyi és a kivitelezési feltételeket megteremtik, a Nehézipari Minisztérium — a tanácsai megrendeléseknek megfelelően — elvégzetteti a közvilágítás-fejlesztési munkákat.

Az interpellációra adott válaszokat az interpelláló képviselők és az országgyűlés jövőhagyólag tudomásul vette. (MTI)

ÜDVÖZLŐ

TÁVIRAT

Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte dr. Kurt Waldheimet, az ENSZ főtitkárát, 60. születésnapja alkalmából.

GROMIKO—VANCE

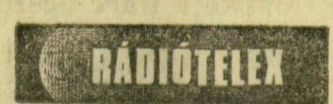
TÁRGYALÁSAI

Csütörtökön Genfben megkezdődtek Andrej Gromiko és Cyrus Vance tárgyalásai. A Szovjetunió és az Egyesült Államok külügyminisztere a hadászati támadóegység-rendszerek korlátozását célzó megállapodás kidolgozásával kapcsolatos kérdéseket tekintik át.

MAGYAR—SZOVJET

ÁRUCSERE-FORGALOM

Moszkvában tegnap, ünnepélyes keretek között írta alá dr. Bíró József magyar külkereskedelmi miniszter és M. P. Kuzmin, a Szovjetunió külkereskedelmi miniszterének első helyettese — a megbetegedett Nyikolaj Patolicsev külkereskedelmi miniszter helyett — az 1979. évi magyar—szovjet árucserre-forgalmi jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv az 1976—80-ra szóló magyar—

szovjet árucserre-forgalmi megállapodás, valamint más gazdasági egyezmények alapján szabja meg a jövő évi kölcsönös áruszállítási programot, amelynek előirányzata meghaladja a 4,8 milliárd transzferabilis rubelt, csaknem nyolc százalékkal haladja meg az évi programot.

MAGYAR—OLASZ

FÓRUM

Firenzében tegnap közleményt hoztak nyilvánosságra a magyar—olasz fórum december 19—21. között megtartott hetedik ülészakáról, amelyen az európai biztonság és együttműködés, a leszerelés, valamint a magyar—olasz kapcsolatok időszere kérdéseit vitatták meg.

SZOVJET CÍMER

A VENUSON

98 nap időtartamú, több mint 240 millió kilométer hosszúságú út megtétele után december 21-én, moszkvai idő szerint reggel 6 óra 30 perckor — keve-

sebb, mint négy perccel az előre meghatározott időpont előtt — leszállt a Venus-12 szovjet bolygóközi kutatóállomás leszállóegysége.

ARANYÉREM,

DÍSZOKLEVÉL

Aranyéremmel és díszoklevéllel tüntették ki a Chemolimpex és a Medimpex külkereskedelmi vállalatot az olasz piacon 1978-ban végzett kiemelkedő tevékenységéért. A kitüntetést C. Bónato, a Milánói Kerkeskedelmi Kamara elnöke nyújtotta át a két vállalat képviselőinek.

59 MILLIÁRD JEN

Tokióban kormányközli jegyzőkönyvet írtak alá a Szovjetunióknak nyújtandó 59 milliárd jen összegű japán bankhitelről. A hitelt nagy átmérőjű gázcsövek japán cérektől való vásárlásának finanszírozására fordítják. A kölcsönösen előnyös üzlet az 1976—1980-ra kötött szovjet—japán árucserre-forgalmi és -fizetési megállapodás végrehajtásának új lépése.